

Fossil Free:

Een gids voor institutionele investeerders

Over Fossil Free

Fossil Free is een internationaal netwerk van personen en organisaties die campagnes opzetten om instituten overtuigen hun geld uit de fossiele industrie te halen. De campagne loopt momenteel in de VS, Canada, Europa, Australië en Nieuw-Zeeland. Voor up-to-date informatie hierover, ga naar www.gofossilfree.org.

Wat is *divestment*?

Divestment is het tegenovergestelde van *investment*: investeren. *Divestment* noemen we in Nederland *desinvesteren* en betekent dus simpelweg dat we af moeten van aandelen, obligaties en fondsen die verbonden zijn aan onethische of schadelijke bedrijven, industrieën of praktijken. Iemand kan ook desinvesteren om andere dan ethische redenen (bijvoorbeeld als aandelen niet goed renderen).

Waarom desinvesteren uit fossiele brandstoffen?

Desinvesteren uit fossiele brandstoffen is een verstandige voorzorgsmaatregel om de winstgevendheid van onze financiën op de lange termijn te beschermen. Door het toenemende bewustzijn van de koolstofbubbel en de stagnerende activa die verbonden zijn met koolstof-intensieve investeringen (activa kunnen stagneren door bijvoorbeeld de invoering van nieuwe maatregelen, concurrentie van nieuwe technologieën en veranderingen in sociale normen) zijn investeerders en fondsen bezig hun investeringen klimaatbestendig te maken voor de toekomst.

Echter, aansluiten bij onze roep tot *divestment* gaat om meer dan alleen het financiële aspect. Wanneer een instituut besluit te desinvesteren, is dat zowel een sterk moreel als politiek signaal als het gaat om de steeds groter wordende bedreiging van klimaatverandering. De beweging rondom *divestment* is bezig het sociale recht van de fossiele industrie om de aarde te vervuilen zonder op te draaien voor de kosten in twijfel te trekken. De vraag hoe we ons geld kunnen inzetten voor welvaart in de toekomst wordt hiermee op de agenda gezet.

Om te zorgen dat we over tientallen jaren nog steeds op een planeet kunnen leven die er uitziet zoals we haar kennen, zijn politici en wetenschappers overeengekomen dat we de temperatuur op aarde met niet meer dan 2 graden Celsius mogen laten stijgen. Recent heeft het *Carbon Tracker Initiative* aangetoond dat, als we de catastrofale gevolgen van klimaatverandering willen voorkomen, er niet meer dan 565 gigaton CO₂ “veilig” mag worden verbrand [1]. De fossiele industrie bezit nu het equivalent van 2795 gigaton CO₂ aan reserves – vijf keer de veilige koolstoflimiet. Dit betekent dat, om onder de 2 graden te blijven, 80% van deze 2795 gigaton CO₂ aan reserves in de grond moet blijven. Een handjevol bedrijven zijn eigenaar van de overgrote meerderheid van de tot nu toe bekende kool-, gas- en oliereserves [2] en hebben vanaf 2001 bijna €800 miljard winst vergaard. Vele van deze bedrijven zijn, toevallig, ook de grootste lobbyisten wereldwijd. Zij zijn degenen die de wetgeving beïnvloeden, ontkenner financieren en jaarlijks miljarden aan subsidies krijgen van overheden [4].

Wat is de koolstofbubbel?

Terwijl de huidige bekende fossiele reserves worden gewaardeerd op €16 miljard moet de fossiele industrie hiervan binnenkort bijna €13 miljard van deze waarde afboeken. Dit is de waarde van de fossiele reserves die in de grond moeten blijven om een redelijke kans te hebben om de 2°C graden doelstelling niet te overschrijden.

Deze €13 miljard staat dus voor de potentieel stagnerende activa die samen de “koolstofbubbel” vormen. Gelukkig hebben we deze bubbel ruim op voorhand geïdentificeerd en kunnen we ervoor zorgen dat hij niet barst. Door snel veranderingen door te voeren in investerings-praktijken van financiële portefeuilles, en met hulp van mensen als u, kunnen we onze financiële- en milieu-activa beschermen voor de toekomst.

En de risico's?

Steeds vaker waarschuwen alom gerespecteerde autoriteiten als Lord Stern en experts van HSBC, Citi [5], het Internationaal Energie Agentschap [6], de London School of Economics [7] en Smith School Oxford [8] ons voor de financiële (laat staan de milieugerelateerde en sociale) risico's die kleven aan het investeren in fossiele reserves die nooit op een veilige manier kunnen worden verbrand.

Terwijl het niet te ontkennen valt dat bepaalde sectoren van de fossiele industrie de laatste jaren recordwinsten hebben behaald, is het niet te garanderen dat deze bedrijven goede winsten blijven genereren in de toekomst [9]. Zelfs de World Bank en de European Investment Bank sluiten de deuren voor investeringen in kool [10].

Wat kunt u doen?

We vragen u, als leiders van belangrijke instituten, om de financiële activa te beschermen en uw leiderschap op het gebied van klimaat te laten zien door:

1. Geen nieuwe investeringen te doen in bedrijven in de fossiele industrie, en
2. Binnen 5 jaar uw investeringen volledig terug te trekken uit de fossiele industrie; zowel directe aandelen, als indirecte investeringen via gemengde fondsen.

Is divestment mogelijk?

Het is zeker mogelijk voor uw fondsenmanagers om directe investeringen in fossiele industrie en/of fondsen die fossiele brandstoffen in hun portefeuille hebben uit te sluiten. In de VS zijn al zes universiteiten, zestien steden (waaronder San Francisco en Seattle), negen religieuze instellingen en drie grote stichtingen bezig stappen te zetten om hun portfolio's volledig te desinvesteren. In Australië hebben Uniting Church of NSW en de ACT recentelijk de intentie uitgesproken om te desinvesteren [11]. In Europa heeft het Noorse pensioenfonds Storebrand ook de intentie uitgesproken mee toe doen met de *divestment movement* en in Nederland heeft de Rabobank al aangekondigd geen geld te lenen aan projecten die betrokken zijn bij de winning van schaliegas [15].

En herinvesteren?

Uw instituut is vrij om het geld te herinvesteren in winstgevende investeringen of in meer innovatieve herinvesteringsmogelijkheden die kunnen resulteren in voordelen, zoals de toename van lokale werkgelegenheid. Er is geen enkele reden om te geloven dat enkel portefeuilles met aandelen uit de fossiele industrie winstgevend kunnen zijn – een groeiend aantal concurrerende

beleggingsondernemingen die investeringen in fossiel uitsluiten betreden de markt [12]. Kijk bijvoorbeeld op Morning Star voor meer informatie over sectoren met vergelijkbare of hogere winsten dan de fossiele industrie [13].

Een recent verschenen rapport van Impax Asset Managers toont ook de beperkte impact van het uitsluiten van fossiele brandstoffen uit portefeuilles. Uit het onderzoek bleek uiteindelijk dat veel fondsen tegenwoordig beter presteren dan fondsen met fossiele brandstoffen in de portefeuille [14].

Conclusie

Desinvesteren uit de fossiele industrie brengt een te verwaarlozen financieel risico met zich mee [14], verlaagt risico's op de lange termijn en biedt mogelijkheden om te investeren in industrieën die oplossingen stimuleren, en die tegelijkertijd vergelijkbare of hogere winsten opleveren. Voor meer informatie over hoe uw instituut zich aan kan sluiten bij de groeiende *divestment movement*, en om met ons samen te werken aan het ontwikkelen van nieuwe fossielvrije portfolio's, neem contact op via: info@gofossilfree.org.

Referenties:

- [1] Carbon Tracker (2013), Wasted Capital & Stranded Assets
- [2] <http://gofossilfree.org/companies/>
- [3] Daniel J. Weiss and Valeri Vasquez, "Big Oil's Mountain of Cash" (Center for American Progress, September 27, 2011)
- [4] Natural Resources Defence Council
- [5] All contributors/supporters of Carbontracker's work
- [6] World Energy Outlook 2012
- [7] LSE
<http://www.lse.ac.uk/GranthamInstitute/Media/Releases/2013/MR190413-annual-spend-unburnable-fossil-fuel-assets-financial-risks.aspx>
- [8] Smith School of Enterprise and Environment, Oxford. Stranded Assets Programme
<http://www.smithschool.ox.ac.uk/research/stranded-assets/>
- [9] For more information: <http://gofossilfree.org/commitments/>
- [10] <http://www.euractiv.com/climate-environment/world-bank-shows-coal-hand-publi-analysis-529496>
- [11] LSE, Unburnable fossil fuel assets.
<http://www.lse.ac.uk/GranthamInstitute/Media/Releases/2013/MR190413-annual-spend-unburnable-fossil-fuel-assets-financial-risks.aspx>
- [12] See the Appendix to HIP Investor's report on "Resilient Portfolios and Fossil Free Pensions" and p.3 of "Institutional Pathways to Fossil Free Investing"
- [13] <http://news.morningstar.com/stockReturns/CapWtdIndustryReturns.html>
- [14] Impax Asset Managers
http://www.impaxam.com/media/178162/20130704_impax_white_paper_fossil_fuel_divestment_uk_final.pdf
- [15] <http://nos.nl/artikel/524438-rabobank-tegen-schaliegas.html>

